

Első jelentés a lakosság vízvisszatartással, klímaadaptációval és a természetes vízmegtartó megoldásokkal kapcsolatos attitűdjéről

E2 akció eredménytermék 2022.02.04

Innovatív vízgazdálkodási módszerek
integrált gyakorlati alkalmazása
vízgyűjtő szinten önkormányzati koordinációval

A projekt időtartama: 2021. október – 2025. szeptember
Projektazonosító: LIFE20 CCA/HU/001604

A background image of a desert landscape with a large saguaro cactus in the center. The cactus has two arms and is set against a warm, orange-toned sky and dry, scrubby ground.

„Csepp a tengerben? – avagy vízhasználat kontra klímaváltozás”

*online közvéleménykutatás a
„Life Logos 4 Waters Projekt” keretében
a WWF Magyarország részére*

2022

Módszertan:

- Országos, on-line reprezentatív kutatás az NRC netpanelen keresztül.
- Célcsoport: 18-70 éves lakosság
- Mintaméret: 1,000 fő
- Kérdőív: cca. 10-15 perc hosszúságú

Vezetői összefoglaló:

Klíímaváltozás és várható következményei

- A klímaváltozást a többség (79%) olyan problémának tartja, amely jelentős változásokat hoz saját életében igaz inkább az élet bizonyos területeit illetően, és csak kevesen gondolják, hogy gyökeresen átalakítja az életüket). Az üvegház hatású gázok kibocsátásának csökkentését és a klímaváltozás következményeire való felkészülést a lakosság több mint fele (60%) egyformán fontosnak tartja és elhanyagolható azok köre, akik szerint semmit sem kellene tenni (6%).
- A magyar lakosság a saját életére vonatkozóan a klímaváltozás legfőbb következményei között a fokozódó hőséget, a levegő minőségének romlását és az új betegségek elterjedését (mindhárom 68 pont a 100 fokú skálán), továbbá az egyre kiszámíthatatlanabb időjárást jelöli meg (67 pont), míg az árvizeket (52 pont), klímamenekültek bevándorlását (52 pont) kevésbé sorolják a fenyegető veszélyek közé.
- Konkrét, az elmúlt időszakban elszenvedett káresemények közül a viharkárt, hőség okozta eü. problémákat és az aszályt sorolják leginkább a klímaváltozás számlájára. A kutatás alapján megállapítható, hogy a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak személyes megtapasztalása erőteljesen lakóhely függő. Míg Budapesten a vizsgált káresemények csak a lakosság 50%-ban következtek be, addig ez az arány a falusi lakosság körében 75%, regionális pedig az észak-magyarországi és a dunántúli régiók a leginkább érintettek.
- A válaszadóknak csupán kis hányada (12%) gondolja, hogy ezek a káresemények elkerülhetetlen meteorológiai jelenségek, a 53%-uk szerint célirányos beruházásokkal jelentős részük elkerülhető lenne, további 35%-uk szerint pedig még az előnyünkre is fordíthatnánk ezeket a káreseményeket.

Vezetői összefoglaló:

Vízkárok, vízhiány és vízkorlátozás

- A lakosság kisebb hányada (40%) értesült csak arról, hogy bizonyos településeken vízhiánnyal, vízkorlátozással szembesülnek az emberek, személyes érintettségről pedig csupán 9%-uk számolt be. A lakóhely szerinti különbségek itt is jelentősek. Míg a falusi lakosság körében a 13%-os az arány, addig a fővárosban élők körében mindössze 4%. Fontos ugyanakkor, hogy a személyesen érintett lakosok egyharmada (35%) esetében a vízhiány, vízkorlátozás komolyabb fennakadást okozott.
- Vízkárokkal és a vízhiánnyal kapcsolatos problémák megoldását elsősorban a mindenkori kormányzattól és a vízügyi hatóságoktól várja a lakosság, emellett komoly felelősséget tulajdonítanak a jelentős vízfelhasználással működő vállalkozásoknak és a vízszolgáltatóknak is. Mindeközben az egyéni felelősséget illetve a civil szervezetek szerepét jelentősen alulértékelik.

Vezetői összefoglaló:

Öntözés, természetes vízmegtartó megoldások

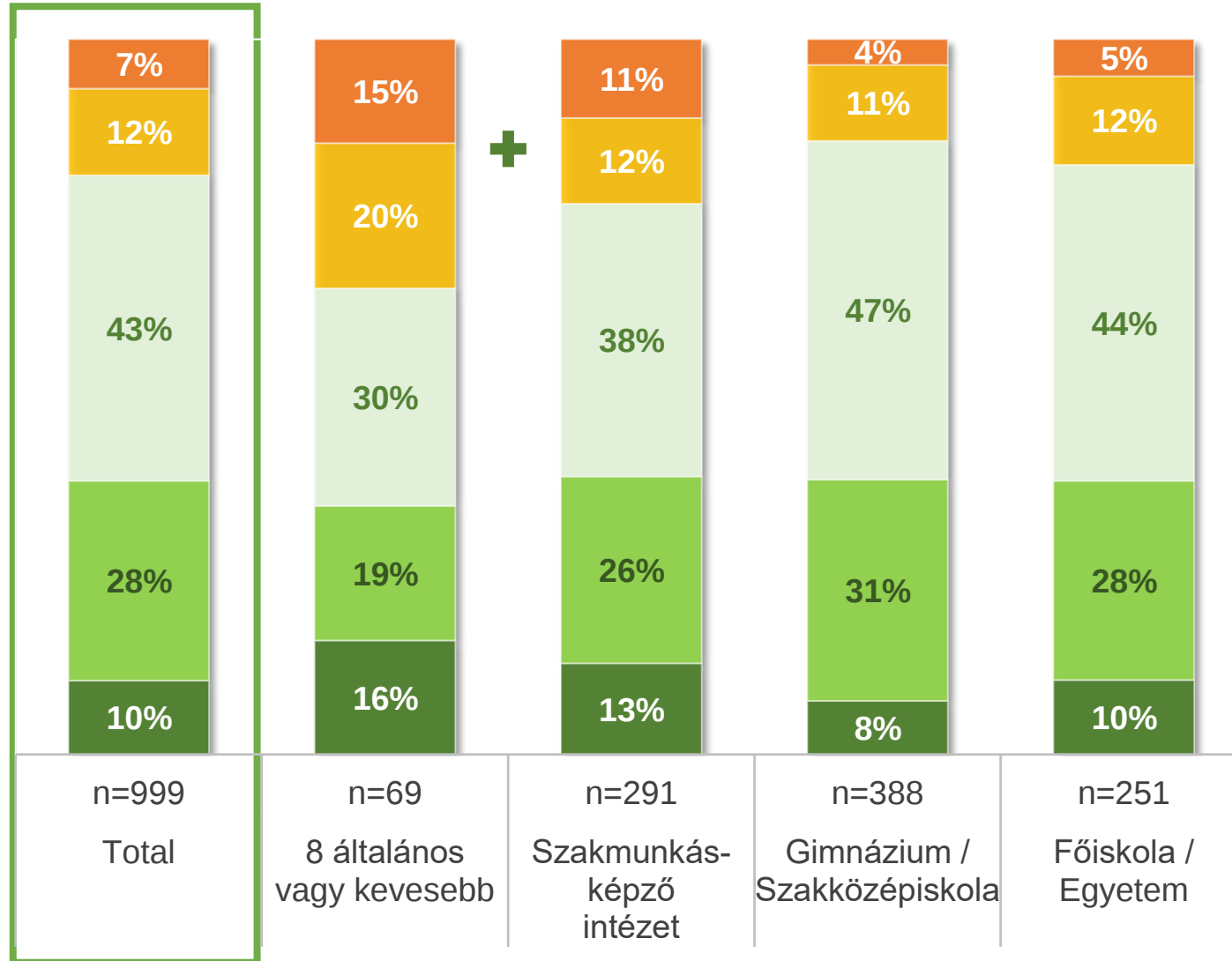
- A vizsgált lakosság 69% kertes, vagy kertkapcsolattal rendelkező háztartásban él. A kertet túlnyomó többségben virágnevelésre, növénytermesztésre használják, és a kerttel rendelkezők 75% rendszeresen öntözi is azt. 82%-uk kútból, ivóvízzel vagy elkülönített öntözővízzel öntözi kertjét, míg 44% használ gyűjtött csapadékvizet.
- Aki nem használ gyűjtött csapadékvizet, leginkább a megfelelő eszközök hiányát (53%) említi, de indokként felmerülnek a tárolóban elszaporodó szúnyogok is (21%). Kisebb hányad nem tudja, hogyan lehetne hatékonyan megoldani, vagy egyszerűen nem szeretne bajlódni vele.
- A válaszokból megállapítható, hogy a lakosság jelentős része nem tudja, hogyan oldható meg hatékonyan a csapadékvíz begyűjtése és ennek kialakítása milyen anyagi erőforrásokat igényel. Aki nem használ csapadékvizet öntözésre, éppen ezért leginkább támogatást szeretne az eszközök beszerzéséhez (51%), de egyharmaduk (32%) bővebb információt szeretne. Elgondolkodtató, hogy 11% említi a túl olcsón elérhető vezetékes vizet, ami csökkenti a motivációt a csapadékgyűjtéssel történő „bajlódáshoz”.
- Természetes vízmegtartó megoldásokról a lakosság 29%-a hallott, melyek közül a csapadékvíz gyűjtése, a zöld területek növelése és a folyók vizének szabályozott kivezetése ill. árterek, holtágak helyreállítása a legismertebbek.
- A kerttel rendelkező háztartások közel 80%-a jelenleg is használ már valamilyen természetes vízmegtartó megoldást és további 8%-uk szívesen használna még ilyet. Az esővíz begyűjtésén kívül a legnépszerűbb megoldásoknak a természetes növénytakaró megőrzése vagy annak létrehozása, ill. a talajtakarás mutatkozik, míg a zöldtető egyelőre kevésbé tűnik vonzónak.
- A mindenkori kormányzattól és az EU politikusaitól a zöldterületek növelését, a takarékos vízhasználat ösztönzését és a természetes vizes élőhelyek helyreállítását várják. Mindeközben legkevésbé a szántóföldeken történő nagy öntözéses beruházásokat, a csapadékvíz elvezető árkok építését és a szárazságtűrő haszonnövények termesztésére történő átállást támogatnák központi forrásokból.

- *A kutatás eredményei alapján a lakosság jelentős érdeklődést mutat mind a klímaváltozás lehetséges következményeit, mind pedig az arra történő felkészülés terén, ugyanakkor tájékozottsága koránt sem kielégítő a részleteket illetően.*
- *A vízhiány (várhatóan egyre gyakoribbá váló) problémáját jelenleg kevesebben észlelik, vízdíjakat pedig kevésbé tartják motiválónak a természetes vízmegtartó megoldások minél szélesebb körű használatához, ideértve a csapadékvíz gyűjtését.*
- *Fontosnak tartjuk a lakosság edukációját a természetes vízmegtartó megoldások, ezen belül is a csapadékvíz gyűjtés eszközeit, hatékony technikáit illetően, elosztatva a hozzá kapcsolódó aggályokat (pl. szűnyogok).*

Klíímaváltozás és vélt következményei

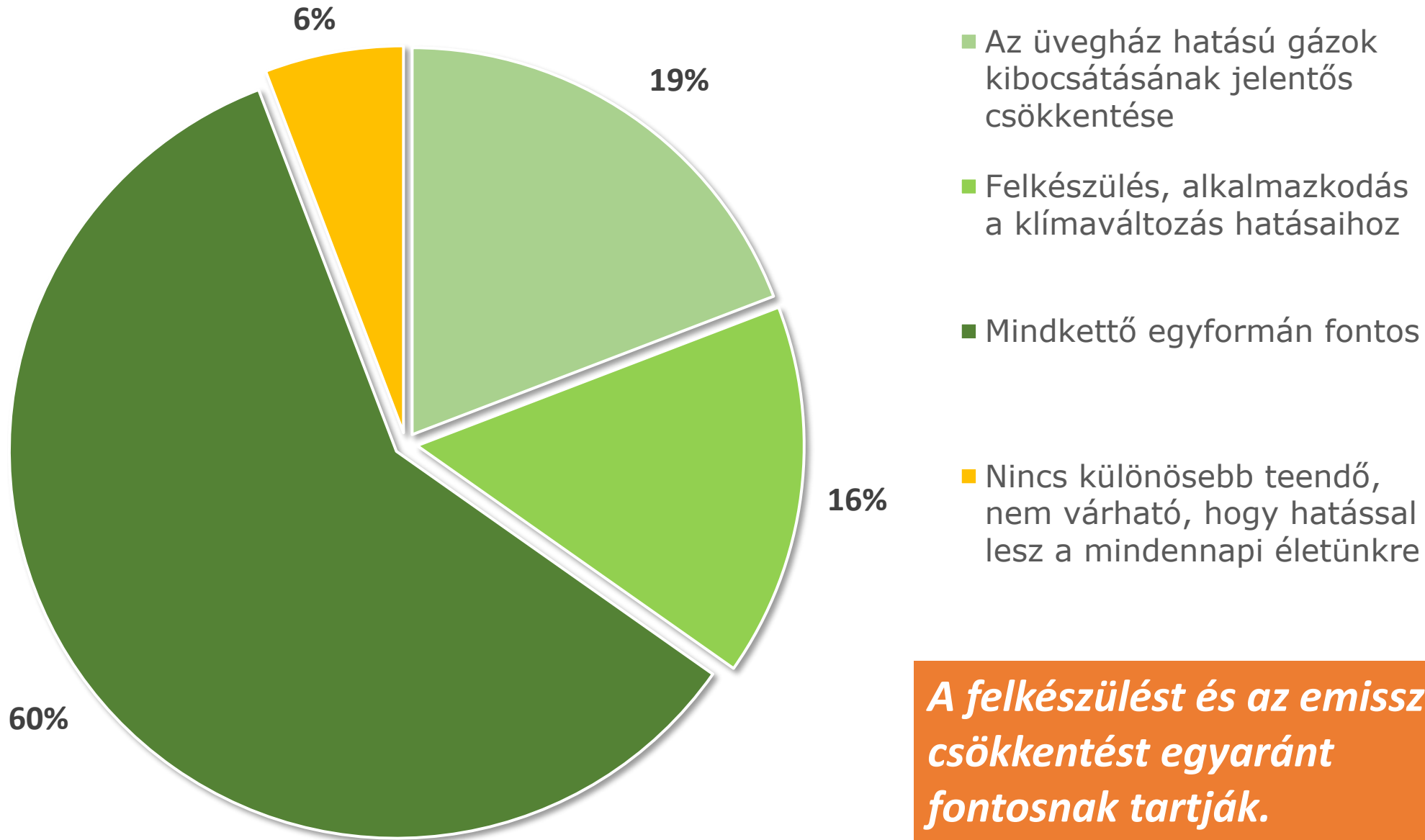
Klíímaváltozás várható hatásai a saját életére

- semmilyen változást nem fog okozni
- kis mértékű változásokat fog okozni
- lesznek dolgok, ahol jelentősebb változást okoz, más dolgok azonban nem fognak változni
- jelentős mértékű változást hoz az életemben
- gyökeresen át fogja alakítani az életemet

A többség szerint jelentős változásokat (is) okoz majd a klímaváltozás

Legsürgetőbb feladatok a klímaváltozás elkerülése végett

Klíímaváltozás lehetséges következményei a saját életére: *Top 10 legjelentősebb*

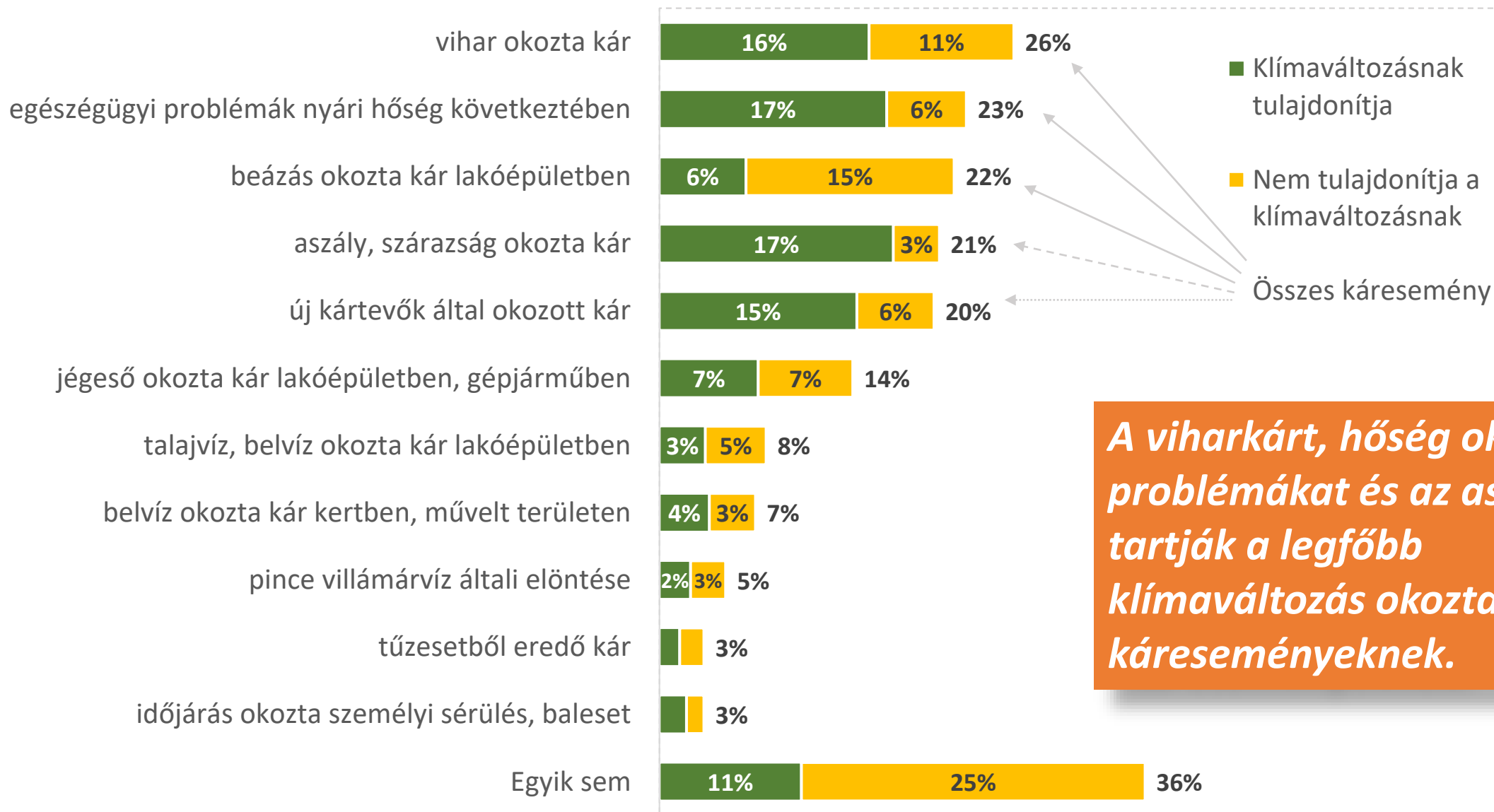
A fokozódó hőséget, a levegő minőség romlását és az új betegségek elterjedését tartják a legfőbb veszélynek

Klímaváltozás lehetséges következményei a saját életére: *kevésbé jelentősek*

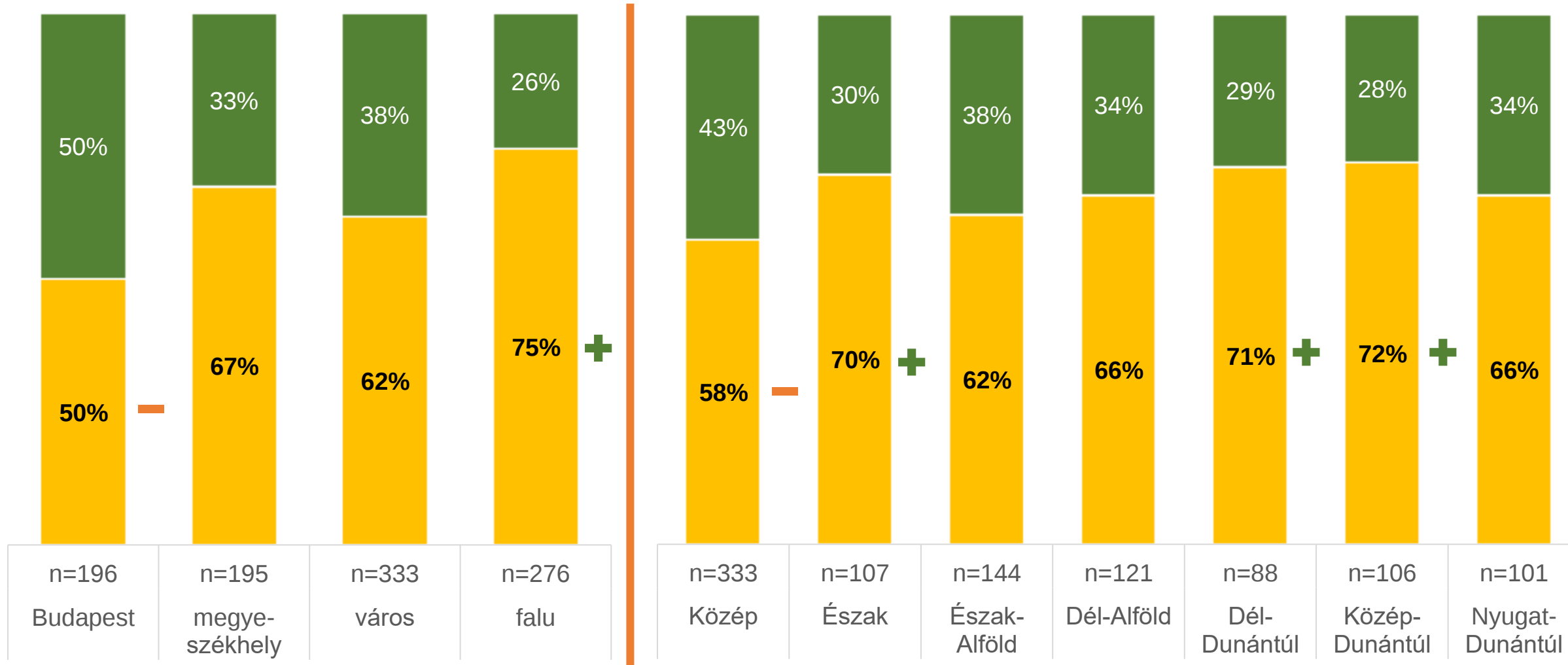
Az árvizeket és a klímamenekülteket kevésbé sorolják a következmények közé.

Személyesen elszenvedett káresemények és kapcsolódásuk a klímaváltozáshoz

A viharkárt, hőség okozta eü. problémákat és az aszályt tartják a legfőbb klímaváltozás okozta káreseményeknek.

Személyesen elszenvedett káresemények lakóhely szerint

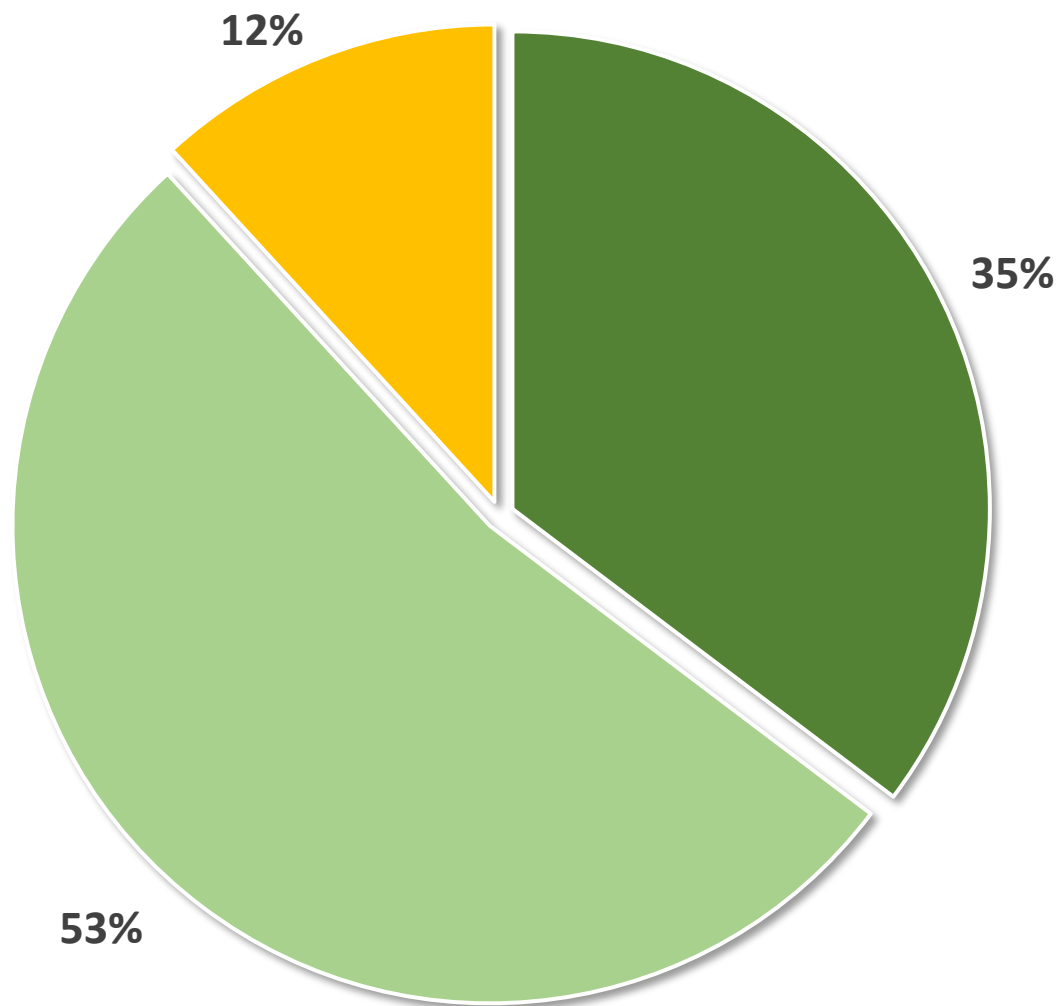

■ Nem érintett

■ Személyesen érintett

Falvak, Észak-Mo. és Dunántól a leginkább érintett.

Elkerülhetők-e a klímaváltozással járó káresemények?

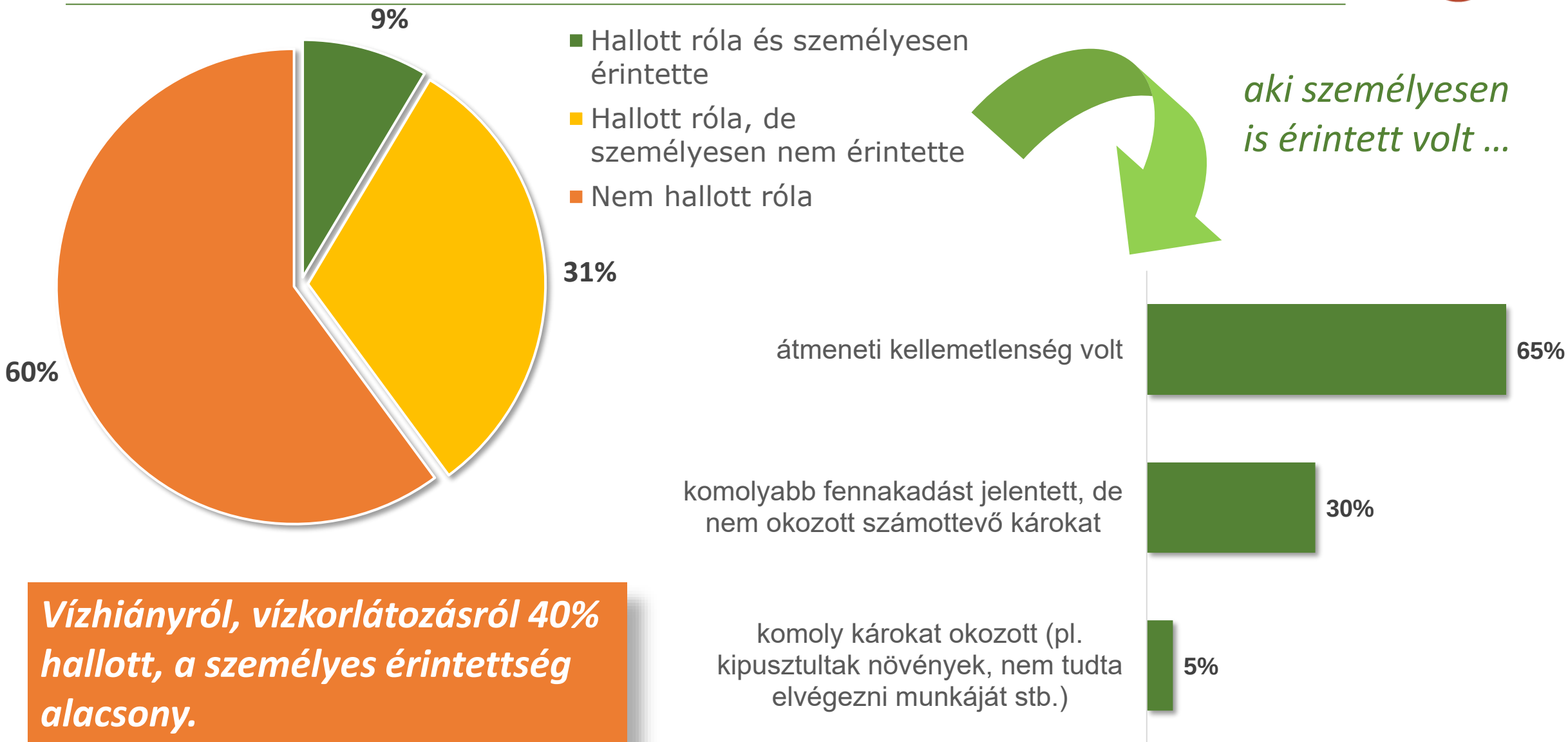
- megfelelő odafigyeléssel, célirányos beruházásokkal a károk többségét el lehetne kerülni, sőt részben előnyünkre is ford
- részben elkerülhetetlenek, de bizonyos károkat odafigyeléssel, célirányos beruházásokkal meg lehetne előzni
- semennyire, ezek meteorológiai jelenségek, el kell viselnünk őket

Csak kevesen gondolják elkerülhetetlen meteorológiai jelenségnek, 1/3 ki is aknázná célirányos beruházásokkal ezek következményeit.

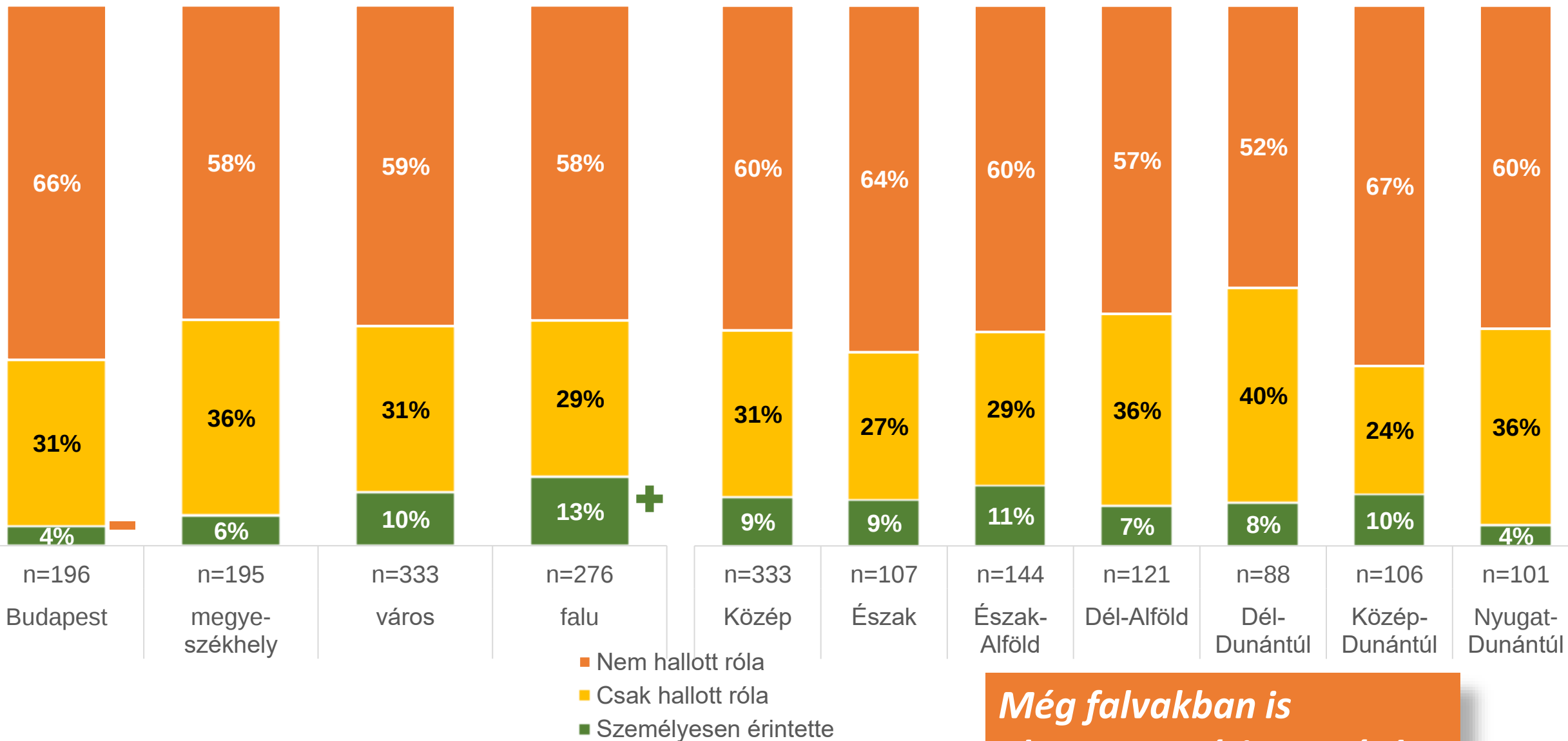

Vízhiány és öntözés

Vízhiánnyal, vízkorlátozással kapcsolatos ismeretek, tapasztalatok

Vízhiánnyal, vízkorlátozással kapcsolatos ismeretek, tapasztalatok

***Még falvakban is
alacsony az érintettség!***

Ki(k)nek kellene tenni ...

Vízügyekkel foglalkozó minisztériumnak, hivataloknak

Vízügyi igazgatóságoknak

A jelentős vízfelhasználással működő vállalatoknak

A mindenkori kormánynak

A vízszolgáltatónak

Engedélyező hatóságoknak

A tervezőmérnököknek

Helyi önkormányzatoknak

EU politikusainak

A mezőgazdasággal foglalkozóknak

Az egyes embereknek

Civil szervezeteknek

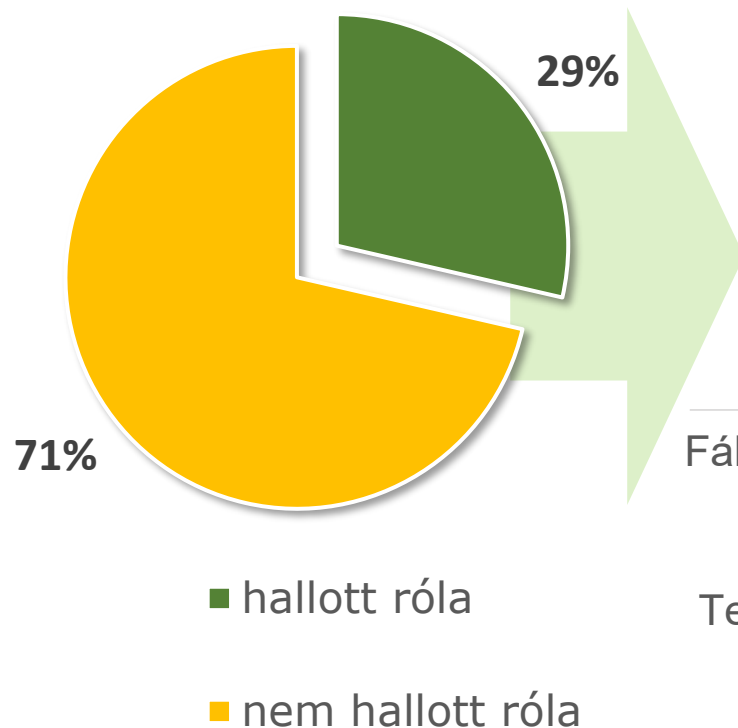

■ Vízkárok ellen

■ Vízhány, vízkorlátozás ellen

Kormányzat, hatóságok szerepe vs. egyéni felelősség / civil szervezetek!

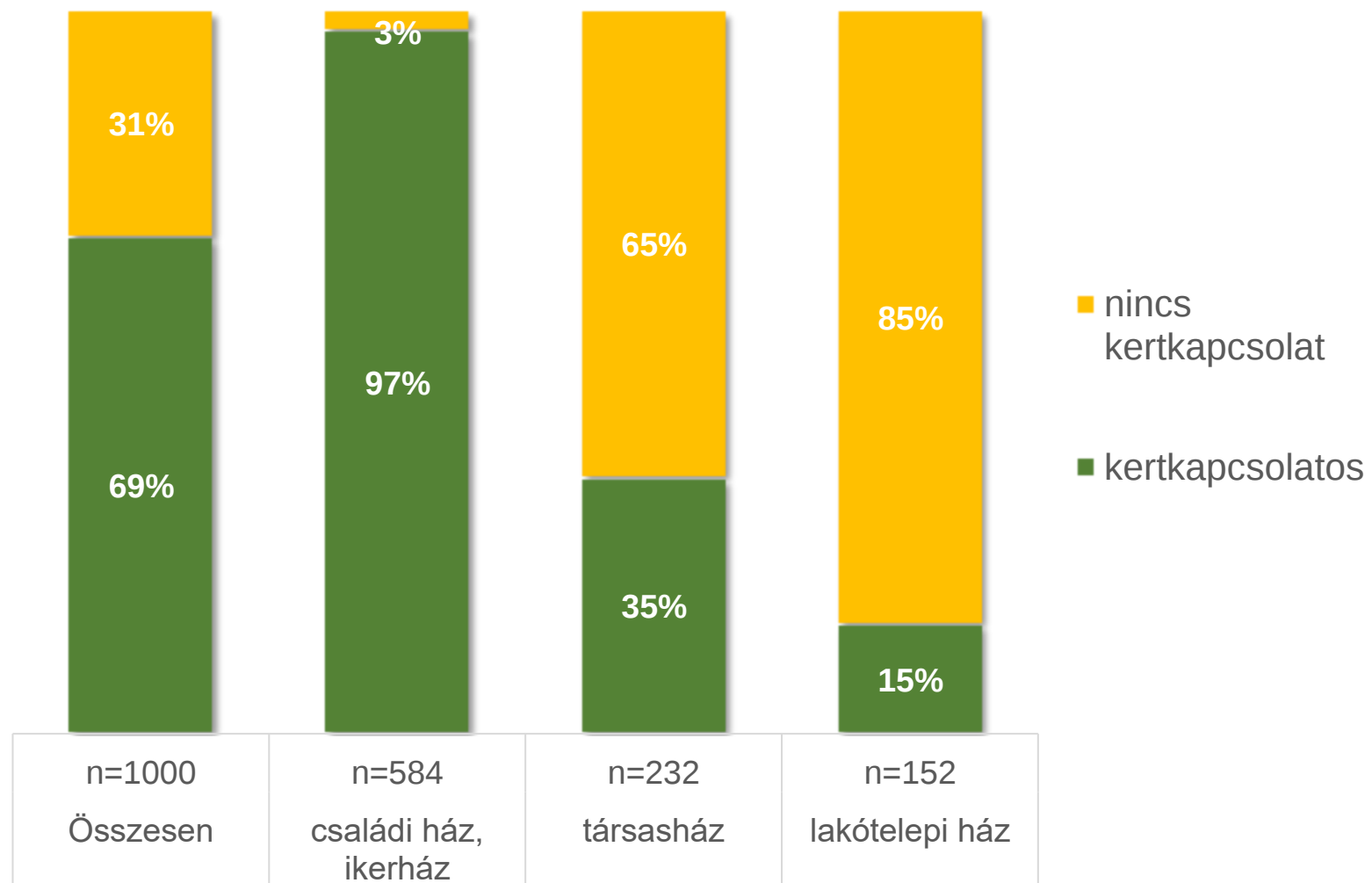
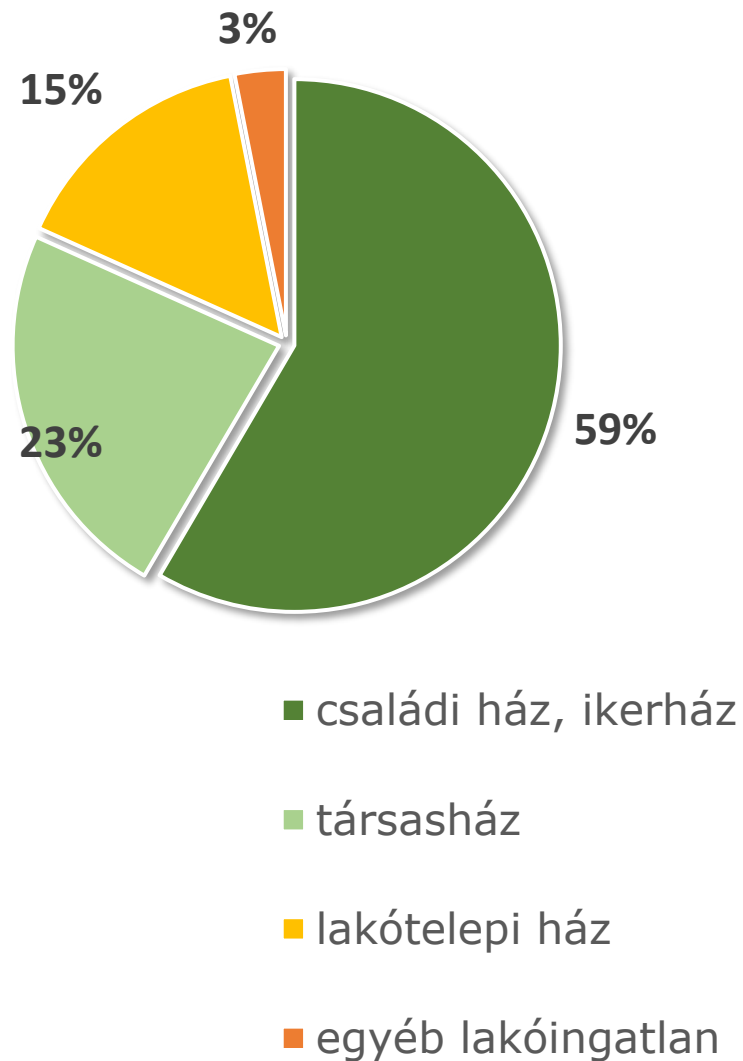
Természetes vízmegtartó megoldások ismertsége

*Ismertség terén jelentős
növekedési potenciál rejlik.*

Lakóhely típusa és kertkapcsolat

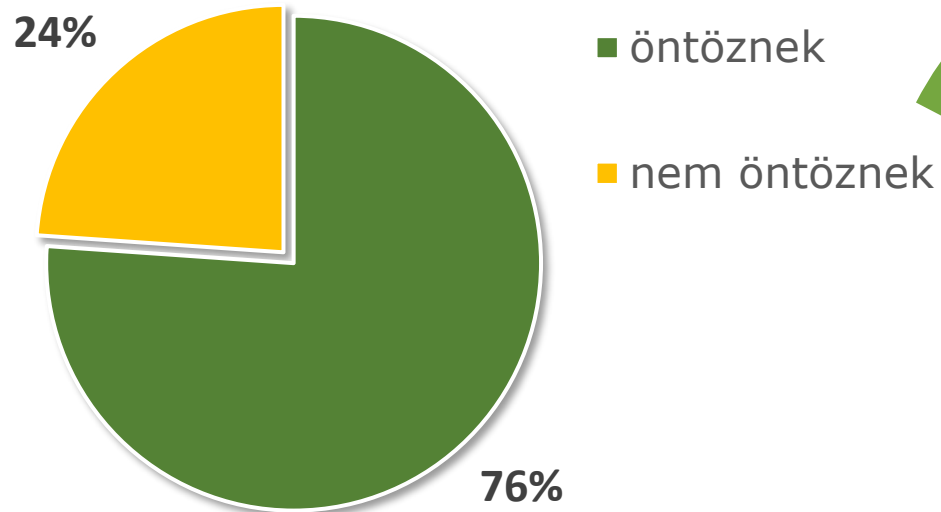
A válaszadók kétharmada kertkapcsolatos házban lakik.

Mire használják a kertet?

Passzív kerthasználat nem jellemző.

Öntözés és annak forrása

A többség öntöz, de ennek jelentős része ivóvízből történik.

... mivel öntöznek?

gyűjtött csapadékból

saját öntöző kútból

ivóvízzel

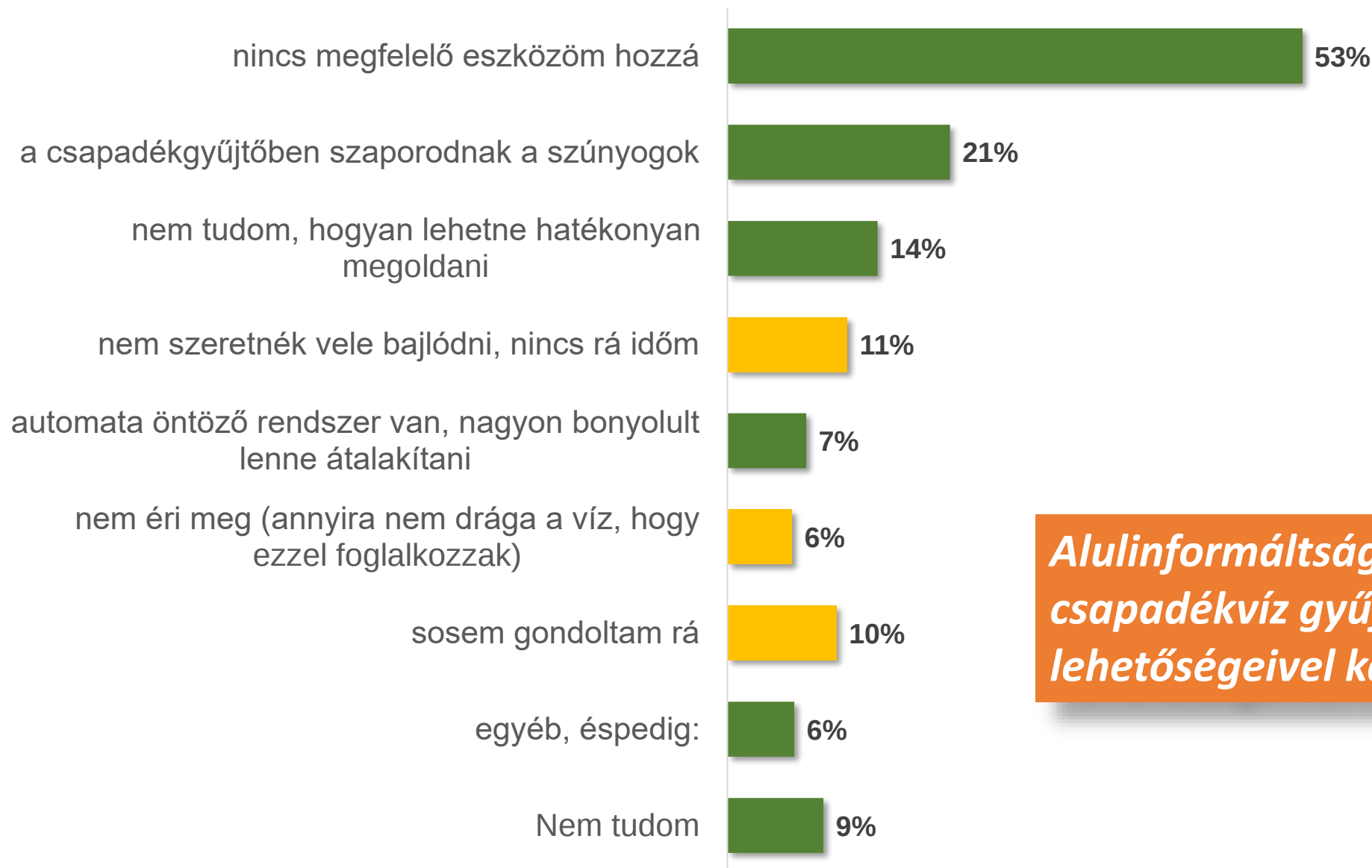
elkülönített öntözővízzel (közműből)

82%

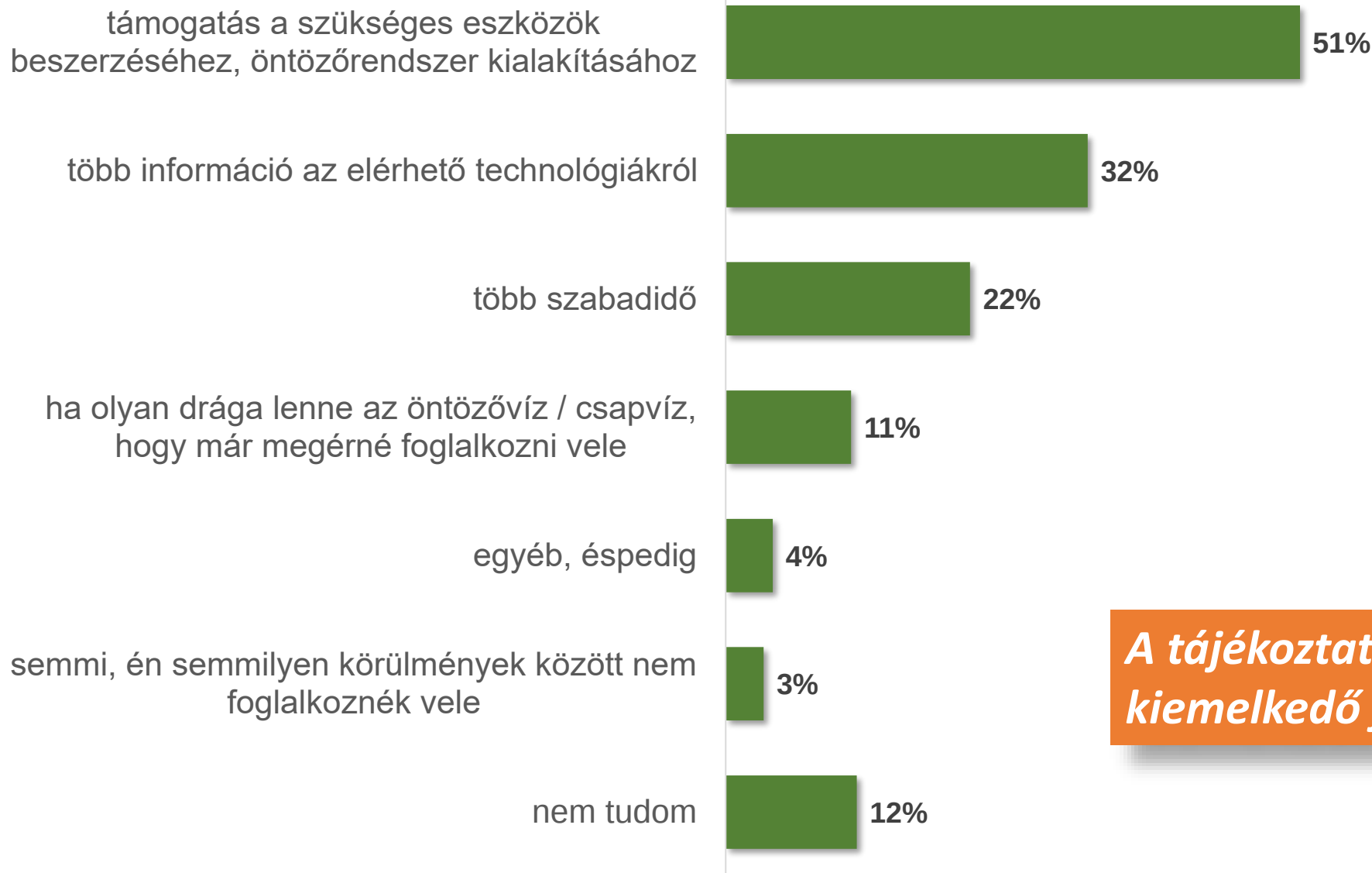
használja
valamelyiket

Miért nem gyűjti a csapadékvizet?

Alulinformáltság jellemző a csapadékvíz gyűjtésének lehetőségeivel kapcsolatban.

Mi segítené, hogy csapadékvizet gyűjtsön?

***A tájékoztatás
kiemelkedő fontosságú.***

Támogatási igény vízmegtartó beruházásokra: legfontosabb 10

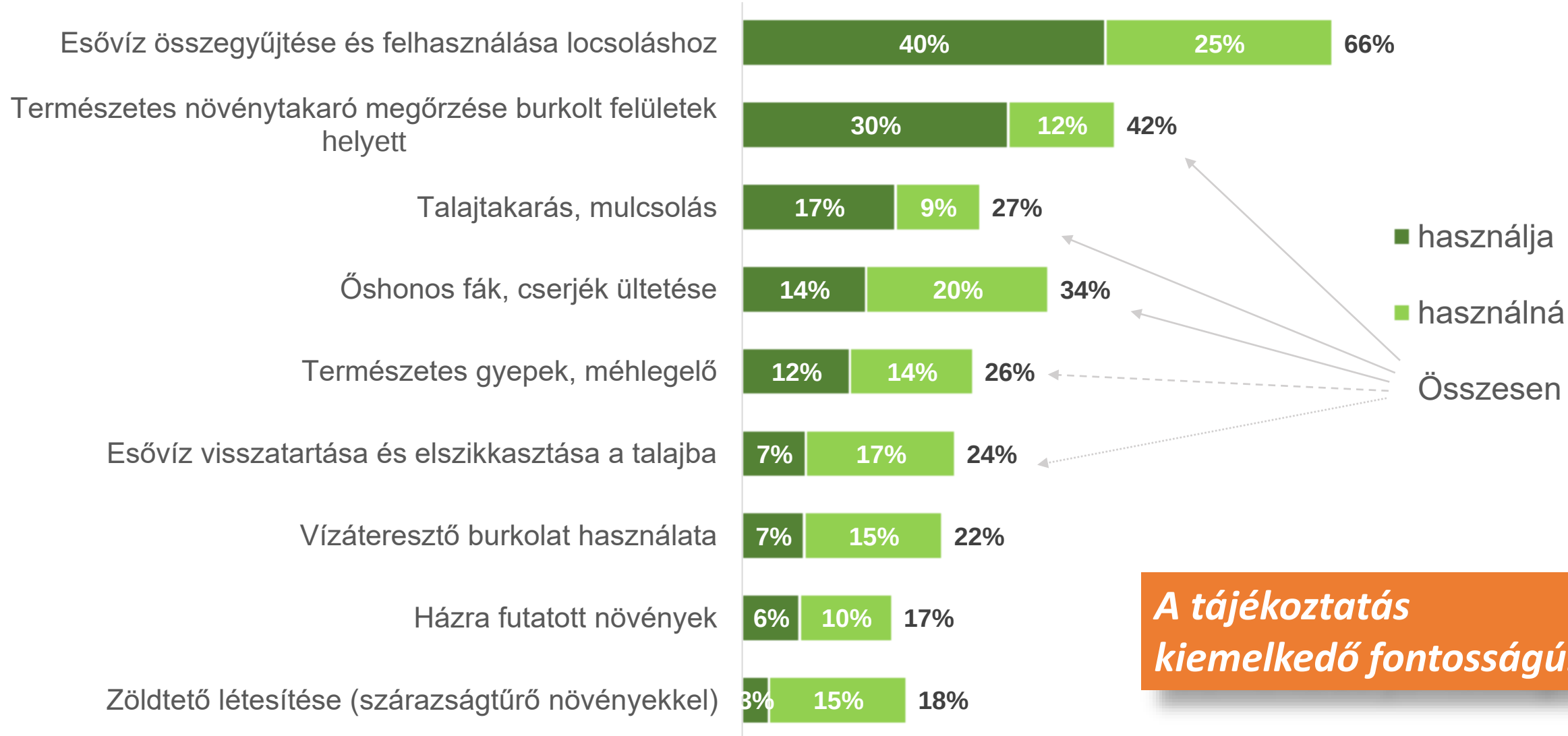

Zöld területeket, parkokat, takarékos vízhasználat ösztönzését és a természetes vizes élőhelyek helyreállítását várják leginkább támogatni

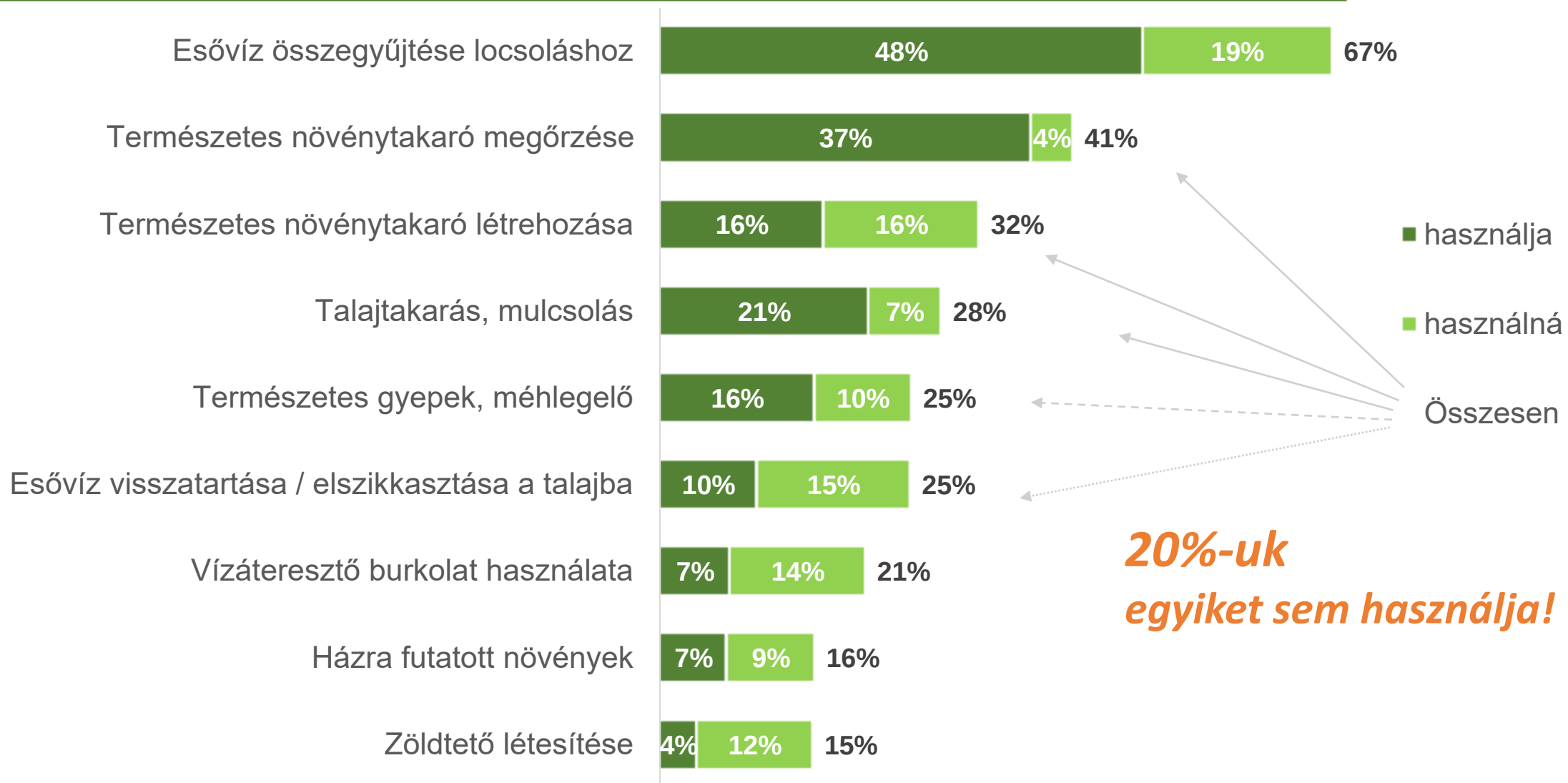
Támogatási igény vízmegtartó beruházásokra: *kevésbé fontosnak tartott*

Természetes vízmegőrzési technikák használata / hajlandóság a használatukra

Természetes vízmegőrzési technikák használata kertkapcsolatos háztartásokban

Mellékletek

Minta összetétele

	Súlyozott adatok	Súlyozatlan adatok
Nem		
Férfi	49%	48%
Nő	51%	52%
Életkor		
18-29	23%	19%
30-39	20%	21%
40-49	24%	22%
50-59	17%	19%
60-70	16%	19%
Iskolai végzettség		
Általános iskola vagy kevesebb	7%	5%
Szakképző intézet	29%	24%
Gimnázium / Szakközépiskola	39%	43%
Főiskola / Egyetem	25%	28%
Településtípus		
Budapest	20%	20%
megyeszékhely	20%	21%
város	33%	31%
falu	28%	29%
Régió		
Közép	33%	30%
Észak	11%	11%
Észak-Alföld	14%	15%
Dél-Alföld	12%	13%
Dél-Dunántúl	9%	10%
Közép-Dunántúl	11%	10%
Nyugat-Dunántúl	10%	10%

	Súlyozott adatok	Súlyozatlan adatok
Foglalkozási státusz		
Társas vállalkozásban tulajdonosként dolgozik	1%	1%
Főállású egyéni vállalkozó	3%	3%
Alkalmazott teljes munkaidőben	54%	55%
Alkalmazott részmunkaidőben	6%	6%
Nyugdíjas	14%	16%
Munkanélküli	8%	7%
Tanuló	4%	4%
GYES, GYED	5%	4%
Háziasszony, főállású anya	3%	3%
Egyéb inaktív	3%	3%
Nem tudom / nem válaszolok	1%	1%
Gazdasági szektor (KSH kategóriák)		
Kereskedelem, javítás	13%	12%
Feldolgozóipar	8%	8%
Oktatás	7%	8%
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	7%	7%
Közigazgatás, védelem; TB	7%	8%
Egészségügyi, szociális ellátás	7%	7%
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	7%	7%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	5%	5%
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás	4%	4%
Építőipar	4%	4%
Területen kívüli szervezet	3%	3%
Háztartások tevékenysége	3%	2%
Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	3%	3%
Pénzügyi közvetítés	2%	2%
Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	1%	1%
Bányászat	0%	0%
Egyéb, éspedig:	20%	20%

	Súlyozott adatok	Súlyozatlan adatok
Lakóingatlan típusa		
családi ház, ikerház	59%	59%
társasház	23%	23%
lakótelepi ház	15%	15%
egyéb lakóingatlan	3%	3%
Kertkapcsolat		
van	69%	69%
nincs	31%	32%
Lakóingatlan tulajdoni formája		
saját	81%	83%
önkormányzati	3%	3%
bérelt	11%	10%
egyéb, éspedig:	5%	4%

N=1.000

Az NRC Netpanel-en keresztül vett mintát nem, kor, végzettség, település típus és régió változók mentén a NOK 2020Q4-es adatai alapján súlyoztuk.